

332

VYHLÁŠKA

ze dne 4. května 2004

o opatřeních k zabezpečení ochrany proti zavlékání a šíření původce rakoviny
bramboru, háďátka bramborového a háďátka nažloutlého

Ministerstvo zemědělství stanoví podle § 88 odst. 2 zákona č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, (dále jen „zákon“) k provedení § 71 odst. 1 písm. i) zákona:

§ 1

Předmět úpravy

Tato vyhláška v souladu s právem Evropských společenství¹⁾ stanoví opatření, která se uplatňují na území České republiky proti zavlékání a šíření původce rakoviny bramboru [*Synchytrium endobioticum* (Schilb.) Perc.], háďátka bramborového (*Heterodera rostochiensis* = *Globodera rostochiensis* Woll.) a háďátka nažloutlého [*Globodera pallida* (Stone) Behrens].

§ 2

Pojmy

Pro účely této vyhlášky se rozumí:

- a) původcem rakoviny – houba [*Synchytrium endobioticum* (Schilb.) Perc.],
- b) háďátkem – háďátka bramborové (*Heterodera rostochiensis* = *Globodera rostochiensis* Woll.) anebo háďátka nažloutlé [*Globodera pallida* (Stone) Behrens],
- c) hostitelskými rostlinami – brambor (*Solanum tuberosum* L.), rajče jedlé (*Lycopersicon lycopersicum* L.), lilek vejčoplodý (*Solanum melongena* L.), lilek černý (*Solanum nigrum* L.), lilek potměchuť (*Solanum dulcamara* L.) a další rostliny z čeledi lilkovitých (Solanaceae), které mohou být přirozeným způsobem napadeny původcem rakoviny nebo háďátkem,
- d) vymezovacím průzkumem – průzkum prováděný za účelem vymezení hranic území zamořeného původcem rakoviny anebo háďátkem nebo hranic území prostého jejich výskytu,
- e) podezřením z výskytu původce rakoviny nebo háďátka – stav po zjištění příznaků jejich přítomnosti na hostitelské rostlině anebo v zemině trvající do doby, než je výskyt potvrzen nebo vyvrácen objektivním odborným šetřením,
- f) výskytem původce rakoviny nebo háďátka – zjiš-

tění alespoň jedné cysty háďátka ve vzorku zeminy či jiného pěstebního substrátu (dále jen „zemina“), jejichž životnost byla prokázána biologickým testem nebo nálezem živých embryonů nebo larev tohoto háďátka v cystě nebo zjištění alespoň jedné původcem rakoviny anebo háďátkem napadené rostliny nebo její části nebo zjištění trvalých zoosporangíů původce rakoviny,

- g) agresivním patotypem – patotyp původce rakoviny nebo háďátka, schopný napadat odrůdy brambor rezistentní proti původci rakoviny patotypu 1 nebo rezistentní proti háďátku bramborovému (*Heterodera rostochiensis* = *Globodera rostochiensis* Woll.) patotypu Ro 1 a rozmnožovat se na nich,
- h) odrůdou bramboru rezistentní proti určitému patotypu původce rakoviny – odrůda bramboru, která reaguje na napadení populací tohoto patotypu původce rakoviny způsobem, při němž nevzniká nebezpečí vzniku sekundární infekce,
- i) odrůdou bramboru rezistentní proti určitému patotypu háďátka – odrůda bramboru, která, je-li pěstována, způsobuje přirozený meziroční pokles populace tohoto patotypu,
- j) zamořeným pozemkem nebo objektem – pozemek nebo objekt, na kterém nebo ve kterém byl zjištěn a ověřen výskyt původce rakoviny nebo háďátka,
- k) pozemkem nebo objektem podezřelým ze zamoření – pozemek nebo objekt, na který nebo do kterého se pravděpodobně rozšířily nebo mohou rozšířit zárodky původce rakoviny nebo háďátka (sadbou, obděláváním půdy mechanizačními prostředky a nářadím použitými na zamořeném pozemku, vodní či větrnou erózí apod.),
- l) velkým stravovacím střediskem – zařízení pro hromadné stravování osob, např. v hotelích, nemocnicích, domovech důchodců, školách, úřadech, továrnách, vojenských posádkách apod., schválené Státní rostlinolékařskou správou (dále jen „rostlinolékařská správa“) pro využití konzumních brambor z území dotčeného mimořádným rostlinolékařským opatřením nařízeným

¹⁾ Směrnice Rady 69/464/EHS ze dne 8. prosince 1969 o ochraně proti rakovině bramboru.

Směrnice Rady 69/465/EHS ze dne 8. prosince 1969 o ochraně proti háďátku bramborovému.

z důvodu výskytu původce rakoviny nebo háďátka.

§ 3

Preventivní opatření

(1) Rozmnožovací materiál²⁾ bramboru, určený k uvádění na trh, je možno vyrábět jen na pozemku, na kterém byl v souladu s § 10 odst. 1 zákona v době od poslední sklizně brambor do výsadby porostu bramboru určeného k výrobě rozmnožovacího materiálu proveden průzkum výskytu háďátka s negativním výsledkem, a to odběrem a rozbořem nebo biologickým testem vzorků zeminy z pozemku. Provedení tohoto průzkumu a jeho negativní výsledek je podmínkou pro převzetí žádosti o uznání množitelského porostu bramboru podle zvláštního zákona.³⁾

(2) Průzkum podle odstavce 1 zajišťuje množitel rozmnožovacího materiálu bramboru na své náklady, včetně včasného dodání vzorků do místa jejich rozboru nebo provedení biologického testu. Odběr půdních vzorků se provádí pod přímým dohledem rostlinolékařské správy, která odebrané vzorky zapečetí úřední plombou. Rozbory nebo biologické testy odebraných vzorků provádí fyzická nebo právnická osoba, pověřená k této činnosti Ministerstvem zemědělství (dále jen „ministerstvo“) podle § 71 odst. 1 písm. b) zákona nebo rostlinolékařskou správou podle § 72 odst. 5 písm. i) zákona.

(3) Přechovávání původce rakoviny a háďátka je v souladu s § 7 odst. 1 zákona zakázáno s výjimkou přechovávání k vědeckým, šlechtitelským nebo diagnostickým účelům, které povoluje rostlinolékařská správa podle § 8 odst. 1 zákona, pokud tím nebudou narušena ochranná opatření při výskytu původce rakoviny nebo háďátka ani nevznikne riziko jejich šíření.

(4) Rostlinolékařská správa, popřípadě fyzická nebo právnická osoba, pověřená k této činnosti ministerstvem podle § 71 odst. 1 písm. b) zákona nebo rostlinolékařskou správou podle § 72 odst. 5 písm. i) zákona, potvrzuje rezistenci proti patotypu 1 původce rakoviny a Ro 1 háďátka bramborového (*Heterodera rostochiensis* = *Globodera rostochiensis* Woll.), popřípadě proti dalším patotypům původce rakoviny a háďátka, vyskytujícím se na území České republiky, a to u odrůd a novošlechtění bramboru, u kterých je rezistence proti těmto nebo vlastnostmi blízkým patotypům deklarována šlechtitelem a které jsou přihlášeny do zkoušek odrůd bramboru pro registraci, prováděných Ústředním kontrolním a zkušebním ústavem ze-

mědělským (dále jen „Ústav“) na základě zvláštního zákona.⁴⁾ Metodu testování rezistence stanovuje v souladu s § 72 odst. 5 písm. h) zákona rostlinolékařská správa a zveřejňuje ve Věstníku Státní rostlinolékařské správy (dále jen „Věstník“).

(5) Údaje o rezistenci odrůd bramboru proti původci rakoviny a háďátka (včetně jejich patotypů), která byla potvrzena testováním podle odstavce 4, publikuje Ústav v Seznamu odrůd zapsaných ve Státní odrůdové knize České republiky, vydávaném podle zvláštního zákona,⁵⁾ a rostlinolékařská správa je sděluje Evropské Komisi (dále jen „Komise“) každoročně do 1. ledna. Rostlinolékařská správa zveřejní údaje o reakci odrůd bramboru proti původci rakoviny a háďátka (včetně jejich patotypů) každoročně do 1. března ve Věstníku, a to na základě testování prováděného podle odstavce 4 a údajů, které rostlinolékařská správa obdrží od členských států Evropské unie (dále jen „členský stát“).

§ 4

Zjišťování a evidence výskytu původce rakoviny a háďátka

(1) Výskyt původce rakoviny a háďátka zjišťuje rostlinolékařská správa cíleným průzkumem v souladu s § 10 odst. 1 zákona a soustavou rostlinolékařskou kontrolou v souladu s § 15 odst. 2 zákona, a to:

- a) prohlídkou porostů hostitelských rostlin a v případě původce rakoviny též sklizených hlíz bramboru,
- b) odběrem a rozbořem nebo biologickým testováním vzorků zeminy.

(2) Rozsah a způsob prohlídky porostů hostitelských rostlin, hlíz bramboru a odběru vzorků rostlin a zeminy a metody jejich rozboru nebo testování a rozsah použití těchto metod stanovuje podle § 10 odst. 1 zákona rostlinolékařská správa úředním sdělením ve Věstníku na základě vědeckých a statistických zásad a biologie původce rakoviny a háďátka, s přihlédnutím k systémům produkce brambor a dalších hostitelských rostlin a k aktuální situaci ve výskytu anebo k míře rizika zavléčení původce rakoviny a háďátka.

(3) Rozsah a výsledky průzkumu výskytu původce rakoviny a háďátka oznamuje rostlinolékařská správa písemně jednou ročně ostatním členským státům a Komisi v souladu s § 10 odst. 5 zákona.

(4) Evidenci výskytu původce rakoviny a háďátka

²⁾ § 2 písm. b) zákona č. 219/2003 Sb., o uvádění do oběhu osiva a sadby pěstovaných rostlin a o změně některých zákonů.

³⁾ § 5 odst. 1 zákona č. 219/2003 Sb.

⁴⁾ § 30 zákona č. 219/2003 Sb.

⁵⁾ § 33 zákona č. 219/2003 Sb.

vede rostlinolékařská správa v souladu s § 10 odst. 4 zákona podle zvláštního právního předpisu.⁶⁾

§ 5

Opatření při zjištění podezření z výskytu původce rakoviny nebo hádátka

(1) V případě vlastního zjištění nebo ohlášení podezření z výskytu původce rakoviny nebo hádátka rostlinolékařská správa ověří v rámci odborného šetření podle § 76 odst. 2 zákona výskyt metodou založenou na vědeckých a statistických zásadách a na znalosti biologie těchto škodlivých organismů s cílem toto podezření potvrdit nebo vyvrátit.

(2) Hrozí-li nebezpečí z prodlení, rostlinolékařská správa až do případného vyvrácení podezření z výskytu nebo do nařízení mimořádných rostlinolékařských opatření na základě výsledku odborného šetření provedeného podle § 6 odst. 1, v souladu s § 76 odst. 2 zákona

- a) zakáže přesun všech partií rostlin a zeminy, pocházejících z pozemků nebo objektů, ze kterých byly odebrány vzorky s důvodným podezřením na výskyt původce rakoviny nebo hádátka, s výjimkou partií rostlin, které nepředstavují zjiitelné riziko rozšíření těchto škodlivých organismů, popřípadě které jsou podrobeny opatření pod dohledem rostlinolékařské správy, které toto riziko vylučuje, a popřípadě
- b) nařídí další vhodná opatření odpovídající stupni odhadovaného rizika dalšího možného šíření původce rakoviny nebo hádátka s cílem tomuto šíření předejít a zajistí dohled nad přesunem všech ostatních partií hostitelských rostlin uváděných na trh.

§ 6

Opatření po potvrzení výskytu původce rakoviny nebo hádátka

(1) Pokud rostlinolékařská správa na základě ověření podezření z výskytu původce rakoviny nebo hádátka podle § 5 odst. 1 potvrdí přítomnost původce rakoviny nebo hádátka, provede podle § 76 odst. 2 zákona a podle zvláštního právního předpisu⁷⁾ odborné šetření se zaměřením na posouzení skutečností stanovených v příloze č. 1 včetně ověření patotypu původce rakoviny nebo hádátka metodou stanovenou na základě vědeckých a statistických zásad a biologie původce rakoviny a hádátka a uveřejněnou ve Věstníku, popřípadě provedení vymezovacího průzkumu vý-

skytu původce rakoviny nebo hádátka na dalších pozemcích nebo objektech podezřelých z jejich výskytu.

(2) Po ukončení odborného šetření podle odstavce 1 a v souladu s jeho výsledkem a popřípadě na základě výsledku vymezovacího průzkumu podle odstavce 1 písm. c) rostlinolékařská správa označí příslušnou partii bramboru nebo jiné hostitelské rostliny, pozemek nebo objekt za zamořený původcem rakoviny nebo hádátkem.

(3) Zjistí-li se ověřením podle odstavce 1 výskyt agresivního patotypu původce rakoviny nebo hádátka, provede rostlinolékařská správa testování jeho virulence a identifikaci, a to metodou, kterou stanoví v souladu s vědeckými a statistickými zásadami a s biologií původce rakoviny a hádátka a kterou zveřejní ve Věstníku. Je-li k tomu třeba v případě původce rakoviny provést zkoušky na zamořeném pozemku nebo v zamořeném objektu, nařídí rostlinolékařská správa jejich provedení v rámci mimořádných rostlinolékařských opatření podle § 7 odst. 2 písm. d) bodu 1 druhé odřazky.

(4) Potvrdí-li se výskyt původce rakoviny nebo hádátka, vymezí rostlinolékařská správa území, do kterého zahrne zamořený pozemek nebo objekt, a hrozí-li jejich rozšíření mimo tento pozemek nebo objekt, další pozemky nebo objekty (dále jen „karanténní území“) v dostatečném rozsahu k zabránění jejich rozšíření mimo toto území. V karanténním území nařídí rostlinolékařská správa mimořádná rostlinolékařská opatření podle § 7.

(5) Pokud na základě výsledku odborného šetření podle odstavce 1 rostlinolékařská správa shledá, že:

- a) hostitelské rostliny původce rakoviny a hádátka ani rostliny určené k přesadbě na jiné pozemky, vypěstované na zamořeném pozemku nebo v zamořeném objektu, nebudou uváděny na trh,
- b) zamořený pozemek nebo objekt není ani nebude využíván k pěstování hostitelských rostlin původce rakoviny nebo hádátka ani rostlin určených k přesadbě na jiné pozemky, popřípadě využíván k jejich skladování v zamořené zemině, se záměrem tyto rostliny uvádět na trh, a
- c) ze zamořeného pozemku nebo objektu nemůže dojít k dalšímu šíření původce rakoviny nebo hádátka,

karanténní území se nevymezí a od nařízení mimořádných rostlinolékařských opatření se upustí v souladu s § 76 odst. 6 písm. b) zákona.

(6) Po negativním výsledku přezkoušení výskytu

⁶⁾ § 8 vyhlášky č. 330/2004 Sb., o opatřeních proti zavlékání a rozšiřování škodlivých organismů rostlin a rostlinných produktů.

⁷⁾ § 28 odst. 2 vyhlášky č. 330/2004 Sb.

původce rakoviny nebo háďátka na všech zamořených pozemcích a ve všech zamořených objektech v karanténním území podle § 8 odst. 2 a 3 rostlinolékařská správa v souladu s § 76 odst. 4 písm. b) zákona zruší mimořádná rostlinolékařská opatření s uvedením skutečností, které byly podkladem k tomuto rozhodnutí.

§ 7

Mimořádná rostlinolékařská opatření proti šíření původce rakoviny a háďátka

(1) Po potvrzení výskytu původce rakoviny nebo háďátka rostlinolékařská správa v souladu s § 11 odst. 1 zákona nařídí v karanténním území odpovídající mimořádná rostlinolékařská opatření podle § 76 odst. 2 písm. a) zákona uvedená v odstavcích 2 až 11.

(2) Na zamořeném pozemku, popřípadě v zamořeném objektu v karanténním území

- a) se v roce zjištění výskytu původce rakoviny na tomto pozemku, popřípadě v objektu musí likvidovat rostliny nebo jejich části s nádory rakoviny podle části C přílohy č. 2 [§ 76 odst. 1 písm. b) zákona], s výjimkou vzorků určených k testování virulence a k identifikaci patotypu původce rakoviny anebo k přechovávání původce rakoviny k vědeckým, šlechtitelským nebo diagnostickým účelům, povoleným rostlinolékařskou správou podle § 8 odst. 1 zákona,
- b) se musí vyhledávat a likvidovat planě rostoucí hostitelské rostliny [§ 76 odst. 1 písm. a) zákona],
- c) se nesmí pěstovat hostitelské rostliny [s výjimkou případů uvedených pod písmenem d)] a rostliny určené k přesázení na jiné pozemky (školkařské výpěstky, zeleninová sadba, cibule květin, sazečky apod.), ani tyto rostliny uchovávat způsobem, při němž může dojít k jejich kontaktu se zamořenou zemínou [§ 76 odst. 1 písm. a) zákona],
- d) je možno pěstovat

1. nesadbové brambory za účelem

- 1.1. hubení původce rakoviny nebo háďátka podle přílohy č. 3 [§ 76 odst. 1 písm. a) zákona], anebo
- 1.2. testování virulence agresivních patotypů původce rakoviny podle § 6 odst. 3 [§ 76 odst. 1 písm. d) zákona], anebo
- 1.3. přechovávání původce rakoviny nebo háďátka k vědeckým, šlechtitelským nebo diagnostickým účelům, na základě rozhodnutí rostlinolékařské správy podle § 8 odst. 1 zákona;

2. v případě výskytu háďátka bramborového (*Heterodera rostochiensis* = *Globodera rostochiensis* Woll.) patotypu Ro 1 nesadbové brambory rezistentních odrůd proti tomuto patotypu v intervalu stanoveném rostlinolékařskou správou

s tím, že pěstitel vždy před výsadbou oznámí pěstování brambor včetně odrůdy územně příslušnému útvaru rostlinolékařské správy [§ 76 odst. 1 písm. a) zákona].

(3) Rostlinolékařská správa povolí v rámci nařízených mimořádných rostlinolékařských opatření pěstování brambor na zamořeném pozemku nebo v zamořeném objektu podle odstavce 2 písm. d) jen tehdy, bude-li vyloučeno zjiitelné nebezpečí rozšíření původce rakoviny nebo háďátka, zejména zabezpečením splnění podmínek pro případnou přepravu a zužitkování sklizených brambor, uvedených v příloze č. 4.

(4) Na ostatních pozemcích, popřípadě v ostatních objektech v karanténním území

- a) se v roce následujícím po roce zjištění výskytu původce rakoviny nebo háďátka nesmí vyrábět rozmnožovací materiál³⁾ bramboru; v dalších letech je možno tento materiál vyrábět jen za podmínek uvedených v odstavci 8,
- b) se mohou pěstovat jen odrůdy bramboru rezistentní proti v místě se vyskytujícímu patotypu původce rakoviny nebo háďátka, a to na tomtéž pozemku ne častěji než jednou za 4 roky

[§ 76 odst. 1 písm. a) zákona].

(5) Partie bramboru, označená za zamořenou původcem rakoviny anebo háďátkem podle § 6 odst. 2 a nebo pocházející ze zamořených pozemků či objektů, se může s výjimkou hlíz viditelně napadených rakovinou použít:

- a) po uvaření nebo spaření v pařících zařízeních při teplotě nejméně 80 °C po dobu nejméně 15 minut ke krmení nebo konzumaci v hospodářství nebo domácnosti uživatele pozemku, popřípadě v jiném hospodářství či domácnosti v témže karanténním území [§ 76 odst. 1 písm. a) zákona],
- b) k průmyslovému zpracování [§ 76 odst. 1 písm. a) zákona] ve zpracovatelských závodech, které jsou vybaveny sedimentačními jímkami pro usazování pevných částic z plavicích a pracích vod, opatřenými zařízeními (ponornou stěnou) zabraňujícím úniku pěny a lehkých částic do odtoku z jímky,
- c) ke konzumaci ve velkých stravovacích střediscích, nepocházející-li z pozemku zamořeného agresivním patotypem [§ 76 odst. 1 písm. a) zákona],
- d) ke konzumaci balením upravené pro přímé dodání do místa spotřeby a použití bez přebalování jako konzumní brambory, avšak jen jde-li o rané brambory rezistentní odrůdy proti původci rakoviny nebo háďátka, dodané do 15. 8. a nepocházející z pozemku zamořeného agresivním patotypem [§ 76 odst. 1 písm. a) zákona].

(6) Rostliny určené k přesázení na jiné pozemky (školkařské výpěstky, zeleninová sadba, cibule květin, sazečky apod.), pocházející ze zamořených pozemků či objektů, nesmějí být uváděny na trh s výjimkou jejich

přímé dodávky a výsadby na pozemku, odkud nehrozí další šíření původce rakoviny nebo háďátka. Pozemek určený k založení porostu těchto rostlin musí být předem schválen rostlinolékařskou správou. Tyto rostliny nelze opatřit rostlinolékařskými pasy podle § 14 odst. 1 zákona [§ 76 odst. 1 písm. a) zákona].

(7) Brambory pocházející z ostatních pozemků či objektů v karanténním území s výskytem agresivního patotypu se mohou použít:

- a) v témže karanténním území nebo v jiném karanténním území s výskytem téhož patotypu původce rakoviny nebo háďátka k jakémukoliv účelu, s výjimkou použití jako sadby [§ 76 odst. 1 písm. a) zákona],
- b) k průmyslovému zpracování [§ 76 odst. 1 písm. a) zákona],
- c) ke konzumaci ve velkých stravovacích střediscích [§ 76 odst. 1 písm. a) zákona], nebo
- d) ke konzumaci balením upravené pro přímé dodání do místa spotřeby a použití bez přebalování jako konzumní brambory [§ 76 odst. 1 písm. a) zákona].

(8) Zjistí-li se nový výskyt původce rakoviny nebo háďátka v blízkosti pozemku, na němž se vyrábí rozmnožovací materiál²⁾ bramboru a který bude jako podezřelý ze zamoření zahrnut do karanténního území, je možno rozmnožovací materiál³⁾ bramboru z tohoto pozemku uvádět na trh až po prověrce jeho nezamořenosti rostlinolékařskou správou, a to odběrem a rozborem vzorků zeminy z příslušného pozemku a v případě původce rakoviny též prohlídkou sklizených hlíz na výskyt příznaků výskytu původce rakoviny [§ 76 odst. 1 písm. a) zákona].

(9) Z karanténního území se mohou v rámci uvádění na trh přemísťovat brambory, rostliny určené k přesázení na jiné pozemky, na zamořených pozemcích vypěstované rostliny či rostlinné produkty s ulpívající zeminou (cibuloviny, bulevniny, kořenová zelenina aj.), zemina, statková hnojiva a komposty jen na základě povolení rostlinolékařské správy, vydaného na žádost příslušné právnické nebo fyzické osoby, a v něm stanovených podmínek. Rostlinolékařská správa schválí jen taková místa a způsoby využití přemísťovaného materiálu a stanoví takové podmínky podle přílohy č. 4, aby bylo vyloučeno zjiitelné nebezpečí rozšíření původce rakoviny nebo háďátka [§ 76 odst. 1 písm. a) zákona].

(10) Stroje, dopravní prostředky, nářadí a obuv, popřípadě jiné předměty, použité

- a) na zamořeném pozemku nebo v zamořeném objektu se musí před přemístěním z tohoto pozemku, popřípadě objektu očistit od ulpělé zeminy a před použitím na jiném pozemku či v jiném objektu omýt v karanténním území vodou, a to v místě, odkud nemůže dojít k rozšíření původce

rakoviny či háďátka; jde-li o pozemek s výskytem agresivního patotypu, musí se dezinfikovat způsobem stanoveným rostlinolékařskou správou v souladu s přílohou č. 2 [§ 76 odst. 1 písm. a) zákona],

- b) na ostatních pozemcích a v ostatních objektech v karanténním území musí se před přemístěním mimo toto území očistit od ulpělé zeminy [§ 76 odst. 1 písm. a) zákona].

Opatření uvedená pod písmeny a) a b) zajišťuje uživatel příslušného pozemku nebo objektu.

(11) Pro brambory, ostatní hostitelské rostliny původce rakoviny nebo háďátka a pro rostliny určené k přesázení na jiné pozemky, nepocházející z karanténního území, které byly v karanténním území uchovávány nebo s nimi bylo jinak manipulováno způsobem, při němž mohlo dojít k jejich kontaktu se zeminou ze zamořeného pozemku nebo objektu, platí opatření uvedená v odstavcích 5 až 10 přiměřeně.

(12) Rostlinolékařská správa může nařídit podle § 11 odst. 1 zákona další opatření k zabránění šíření původce rakoviny nebo háďátka, než jsou opatření uvedená v odstavcích 2 až 11.

§ 8

Přezkušování zamořených pozemků a objektů

(1) Přezkušování zamořenosti pozemku nebo objektu, označeného za zamořený původcem rakoviny nebo háďátkem, provádí rostlinolékařská správa v souladu s § 76 odst. 4 písm. b) zákona

- a) nejdříve za 10 let od posledního zjištění výskytu původce rakoviny nebo háďátka na tomto pozemku nebo v tomto objektu, nebo
- b) na žádost vlastníka nebo uživatele zamořeného pozemku nebo objektu nejdříve za 5 let od posledního zjištění výskytu na tomto pozemku nebo v tomto objektu, jde-li o výskyt v podmínkách nepříznivých pro vývoj původce rakoviny nebo háďátka nebo byly-li na zamořeném pozemku uplatněny pod dohledem rostlinolékařské správy metody jejich hubení uvedené v příloze č. 3, popřípadě byla-li v zamořeném objektu pod dohledem rostlinolékařské správy provedena jeho asanace nebo v tomto objektu používané zemině uplatněny metody hubení původce rakoviny nebo háďátka uvedené v příloze č. 3.

(2) Nejistí-li se při přezkušování pozemku podle odstavce 1 výskyt původce rakoviny nebo háďátka, považuje se přezkušovaný pozemek nadále za podezřelý ze zamoření a vztahují se na něj mimořádná rostlinolékařská opatření, nařízená pro ostatní pozemky v karanténním území podle § 7 odst. 7. Úplné zrušení mimořádných rostlinolékařských opatření podle § 6 odst. 6 pro původně zamořený pozemek je možné až po negativním výsledku opětovného přezkoušení provedeného podle odstavce 1.

(3) Nejistí-li se při přezkušování objektu výskyt původce rakoviny nebo háďátka, považuje se přezkušovaný objekt za nezamořený a rostlinolékařská správa zruší mimořádná rostlinolékařská opatření nařízená podle § 6 odst. 6.

(4) Pokud byl zamořený pozemek trvale zatravněn nebo zalesněn, není nutné jej za účelem zrušení mimořádných rostlinolékařských opatření přezkušovat.

(5) Přezkušování podle odstavce 1 se provádí me-

todou, kterou rostlinolékařská správa stanoví v souladu s vědeckými a statistickými zásadami a s biologií původce rakoviny a háďátka a uveřejní ve Věstníku. Výsledky přezkušování jsou součástí evidence výskytu původce rakoviny a háďátka, vedené podle § 4 odst. 4.

§ 9

Účinnost

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem jejího vyhlášení.

Ministr:

Ing. Palas v. r.

Obsah odborného šetření po potvrzení výskytu původce rakoviny nebo hád'átka

Odborné šetření podle § 6 odst. 1 písm. a) je zaměřeno na:

- a) vymezení zamořeného pozemku nebo objektu a posouzení, hrozí-li odtud nebezpečí šíření původce rakoviny nebo hád'átka;
- b) zjištění údajů potřebných pro evidenci výskytu podle § 4 odst. 3 a posouzení, zda byla splněna ohlašovací povinnost podle § 9 zákona a § 6 vyhlášky;
- c) zjištění skutečného nebo pravděpodobného původu výskytu, zejména s ohledem na možnost přenosu infekce z jiného zamořeného pozemku nebo objektu rozmnožovacím materiálem bramboru či jiných rostlin, mechanizačními prostředky, nářadím, vodní či větrnou erozí, možnost přenosu statkovými hnojivy, sedimenty z pracích vod zpracovatelských a jiných podniků a v souvislosti s historií užívání pozemku nebo objektu, včetně posouzení četnosti pěstování hostitelských rostlin;
- d) posouzení současných možností šíření původce rakoviny nebo hád'átka ze zamořeného pozemku nebo objektu s ohledem na
 - intenzitu zamoření a terénní popřípadě jinou izolaci zamořeného pozemku nebo objektu od jejich okolí,
 - místa a způsoby skladování a zužitkování sklizně hostitelských rostlin a rostlin určených k přesadbě na jiné pozemky,
 - mechanizační prostředky a nářadí používané na zamořených pozemcích (v zamořených objektech) a jejich použití na dalších pozemcích (v dalších objektech);
- e) posouzení účelnosti a možnosti eradikace původce rakoviny nebo hád'átka s přihlédnutím k výsledkům šetření podle písmen a) a d) a k ekologickým a hygienickým aspektům případného použití chemických prostředků.

Asanace a likvidace materiálu zamořeného původcem rakoviny nebo hádětkem nebo z tohoto zamoření podezřelého

A. Chemická asanace

Trvalá zoosporangia původce rakoviny a cysty hádětky lze hubit těmito dezinfekčními prostředky:

Dezinfekční prostředek	Koncentrace %	Minimální doba expozice (v minutách)
Kresolum saponatum (trikresol 51,6 %)	5	15
Louh sodný	3 - 5	30
Chlorman sodný (15% aktivního chlóru)	10	60
Savo (4,5% aktiv. chlóru)	33	60
Čpavková voda (24 %)	10	30
Formalin (formaldehyd 40 %)	15	30

Před asanací je třeba zamořené předměty a prostory zbavit rostlinných zbytků a zeminy (mechanicky nebo omytím vodou, vysátím průmyslovým vysavačem, vyfoukáním nepřístupných míst strojů a zařízení stlačeným vzduchem a podobně).

Vlastní asanace se provádí máčením v příslušném roztoku nebo postřikem v dávce 0,5 - 1 litr na m², jímž se ošetřovaný předmět dokonale smáčí. Při rychlém vysychání postřiku na ošetřovaném předmětu (na slunci a větru) je třeba postřik ještě jednou opakovat. Po asanaci se ošetřované předměty, zejména po použití chlornanových přípravků a louhu sodného, omyjí teplou vodou.

Při asanaci je nutno dodržovat příslušná hygienická a bezpečnostní opatření, uvedená na etiketách používaných prostředků.

B. Asanace horkou vodou a parou

Asanace horkou vodou se provádí máčením předmětů po dobu nejméně 30 minut při teplotě vody 65 °C nebo 15 minut při teplotě 80 °C.

K aplikaci páry se používají stabilní nebo přenosné vyvíječe páry. Teplota páry musí být nejméně 80 °C a expozice nejméně 30 minut. Při teplotách nad 100 °C lze expozici zkrátit až

na 15 minut. V případě rašlových pytlů nesmí teplota překročit 85 °C. Propařovaný materiál musí být mírně vlhký.

C. Odstraňování zamořeného nebo ze zamoření podezřelého materiálu

Rostlinné zbytky, obaly, zbytky zeminy, smetky ze skladů apod., zamořené nebo podezřelé ze zamoření původcem rakoviny nebo hád'átkem, je možno:

a) spálit;

b) uložit do řízené skládky odpadů¹⁾, odkud nehrozí nebezpečí případného rozšíření původce rakoviny nebo hád'átka, nebo do předem vykopané jámy a zahrnout nejméně 50 cm vysokou vrstvou zeminy; pro bezpečnější likvidaci je vhodné předem materiál asanovat podle části A. nebo B. této metodiky nebo jej před zahrnutím zeminou prosypat chlorovým vápnem nebo páleným vápnem v množství 5 kg na m³.

Způsob a místo odstraňování materiálu zamořeného původcem rakoviny nebo hád'átkem nebo z tohoto zamoření podezřelého musí schválit územně příslušný útvar rostlinolékařské správy.

¹⁾ Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů.

Hubení původce rakoviny a hád'átka v zamořené zemině

1. Hubení původce rakoviny a hád'átka se provádí po souhlasu a pod dohledem územně příslušného útvaru rostlinolékařské správy, kterému vlastník nebo uživatel zamořeného pozemku či objektu předem oznámí datum provádění jednotlivých zásahů a opatření.
2. Výběr metod hubení a jejich optimální kombinace závisí na místních podmínkách (intenzitě zamoření půdy, velikosti pozemku, nebezpečí dalšího šíření infekce, ekologické situaci, ekonomických možnostech pěstitele aj.). Základem je asanace půdy chemickými prostředky a pomocí rezistentních odrůd bramboru. Metody hubení původce rakoviny a hád'átka zveřejňuje rostlinolékařská správa ve Věstníku.
3. Účinnost hubení se ověřuje přezkoušením zamořenosti pozemku či objektu podle § 8.
4. Evidenci o hubení původce rakoviny a hád'átka vede protokolárně rostlinolékařská správa. Protokol obsahuje popis a data všech provedených prací a zakládá se do evidence výskytu původce rakoviny a hád'átka .

Přeprava a užitkování brambor a jiného materiálu z karanténního území a asanace usazenin v sedimentačních jímkách a na zásobních deponiích zpracovatelských závodů

A. Podmínky pro přepravu a užitkování brambor a jiného materiálu z karanténního území

1. Brambory se přepravují v dopravních prostředcích, z nichž nemůže obsah vypadávat a jejichž úložný prostor lze dobře vyčistit, popřípadě dezinfikovat, a to bez meziskladování a přebalování přímo do místa spotřeby.
2. Po vyložení brambor se úložný prostor použitého dopravního prostředku a použité ohradové palety nebo podobné obaly mechanicky vyčistí a pocházejí-li brambory ze zamořeného pozemku nebo z karanténního území s výskytem agresivního patotypu, omyjí vodou v místě, odkud se původce rakoviny a hád'átka nemůže rozvlékat. Brambory z pozemku zamořeného agresivním patotypem se po mechanickém vyčištění a omytí vodou dezinfikují podle přílohy č. 2 části A. Obdobně se vyčistí, popřípadě dezinfikují místa vykládky a skladování brambor. Zbytky zeminy a hlíz se odvezou do řízené skládky odpadů¹⁾, schválené z hlediska ochrany proti šíření původce rakoviny a hád'átka územně příslušným útvarem rostlinolékařské správy.
3. Pytle použité k přepravě brambor ze zamořených pozemků a z karanténního území s výskytem agresivního patotypu se spálí nebo asanují podle přílohy č. 2.
4. Usazeniny ze sedimentačních jímek zpracovatelských závodů se vyvezou na místa, schválená územně příslušným útvarem rostlinolékařské správy. Jejich další použití je možné jen na základě povolení rostlinolékařské správy a za dodržení jí stanovených podmínek.
5. Usazeniny podle bodu 4. mohou být použity na orné půdě jen po jejich asanaci nebo ověření jejich nezamořenosti původcem rakoviny a hád'átkem podle části B. této přílohy, a to jen na pozemcích, na nichž nebudou pěstovány brambory dříve než za 2 roky.
6. Dodavatel rostlin, rostlinných produktů a jiných materiálů, uvedených v § 7 odst. 9, písemně informuje jejich příjemce o podmínkách přepravy stanovených rostlinolékařskou správou a dohodne s ním způsob zajištění příslušných opatření.

Opatření podle bodů 1 až 6 se stanoví obdobně a v přiměřeném rozsahu i pro přepravu a užitkování jiného materiálu, kterým se může přenášet původce rakoviny a hád'átka.

¹⁾ Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů.

B. Asanace usazenin v sedimentačních jímkách a na zásobních deponiích zpracovatelských závodů

1. Po skončení kampaně se sedimenty v jímce udržují úplně pod hladinou vody, a to nejméně do 31. března.
2. Po vypuštění vody z jímky se u jímek opatřených svislými betonovými nebo panelovými stěnami spláchnou vodou stěny jímky nad sedimenty až do výše, kam dosahovala nejvyšší hladina vody.
3. Před začátkem vysychání povrchu sedimentů, nejpozději do 30. dubna, se překryje celá sedimentační jímka černou fólií, která se upevní tak, aby nikde nedošlo k odkrytí sedimentů.
4. Černá fólie se odstraní nejdříve 1. srpna.
5. Tam, kde je nutno vyprazdňovat sedimentační jímky během kampaně, je možno použít černou fólii podle bodů 3 a 4 i k překrytí jejich hromad v místě, kam byly přemístěny.